

Ekskursioon Järvamaale Kareda valda

14. juulil 2007.a. toimus õppe-ekskursioon Järvamaale. Ekskursiooni toimumist toetas Kohaliku Omaalgatuse Programm. Meie vallast oli enamus osavõtjaid Pikavere inimesed, kuna kohti oli üle, kutsusime kaasa Urge ja Kadjaste külaseltside inimesi. Tublimad Pikaverest taipasid selga panna Pikavere särgid (kes särki tahab, pöörduge Marjo poole), võtsime kaasa oma pildialbumid, Koonga valla voldiku ja Riina tehtud Pikavere voldiku - mõlemad on muide väga hästi õnnestunud! Urge külast ühines meiega seitse inimest Liivia juhtimisel, kes on suurepärase organisator ja päikseline inimene, külalised kostitasid kõiki kommidega. Kadjaste külast organiseeris tulijad Ülle, kes meid päeva lõpul Kadjastes vastu võttis, nende poolt tuli kolm inimest eesotsas Tiinaga. Kokku sai meid 23. Esimene sihtkoht oli Müüsleri küla Järvamaal, sinna on Helena Siiroja eestvedamisel rajatud kilplaste teemapark Kilplala. Pargi perenaine ratsutas meid tervitama kilplaste sõiduvahendil kepphobusel. Peale pikka sõitu külastasime rõõmuga ühte kahest pargi uhkeimast hoonest- Kilplala neljakohalist ja kahekordset WC-d, mis oli neil hiljuti pidulikult avatud, hiljem näidati ka asutuse eelkäijat puu-ceed. Kõigil soovijail oli võimalus õppida ratsutamiskunsti, loomulikult kepphobusel. Need elukad olid õnneks erakordselt taltsad ja sobisid nii vasaku, kui parema jalalistele. Edasi algas meeolukas rännak läbi pargi, saatjaks vahvad ja tõelise entusiasmi ja meisterlikkusega esitatud kilplaste lood. Kilplased olid leiutanud mitmeid põnevaid mängu, mida meiegi proovida tohtisime, võitja sai ka autasu, ikka kilplastele kombekohase. Lõpuks läksime teise kahest pargi uhkest hoonest - nõukotta, seal sai iga soovija vastavalt vajadusele aru kas juurde võtta või ära anda. Kirjutasime omalt poolt ka häid soove nende külaliste raamatusse ja nii mõnigi ostis koju meeneid, kõige populaarsem oli suur ristsõnaraamat. Lõpuks suutsime ka perenaist pisut üllatada, nimelt siis, kui oma albumeid näitasime. Riina kinkis meie küla ja valla voldikud ning kutsusime kilplasi ka Koonga kanti külla. Edasi sõitsime Esna külla. Esna on ilmselt ainulaadne koht, seda on isegi raske kirjeldada. Kunagi oli seal raudteetjaam, mille ümber tekkis kiiresti asula, kõik hooned pärinevad ajajärgust 1915-1930, hiljem ei ole sinna mitte midagi ehitatud, sest see oli keelatud. Keset põllumajandusmaastikku kerkib tibatilluke linnake peatänava ja suurte kahekordsete puumajadega, kõik on nagu aega tardunud, seal pole midagi hiljem üle värvitud, ega katuseid või aknaid vahetatud... Heakorra poolest oleme meie neist kaugel ees. Endisest alevist on nüüd saanud küla, kus pole isegi poodi ja kauplusauto käib kord nädalas. Elanikud on peamiselt pensionärid, noori on vähe ja tundub, et nad ei hooli eriti oma kodust. Vastu võttis meid Esna Küla Seltsingu hing Ene Mikk, koos Valdur Permassoniga, kes kuulub Peetri Küla Seltsi juhatusse ning MTÜ-sse Karessen. Valdur on samuti ka Kareda valla ehitusnõunik. Nad rääkisid oma ajaloo ja praegusest elust. Neil on seal külaplats, mis asub kunstliku veekogu Bassu ääres ja perekond Miku eramaal. Nad on sinna rajanud istumiskoha, lava, WC-d, lõkkeplatsid, kõike seda avalikuks kasutamiseks. Läksime läbi küla Esna seltsingu kasutuses olevasse väikesesse puumajja, kus enne oli külanõukogu ja mis on nüüd valla oma ning seltsingule tasuta kasutamiseks. Meie jaoks oli seal kaetud ilus laud, pakuti maitsvat suppi ja kohvi ning kringlit. Vaatamata äärmisele lihtsusele, oli seal ometi soe ja hubane õhkkond, tundus, et pererahva hingesoojusel oli selles kindel osa. Toit oli maitsev, sõime ja vestlesime. Esna Küla Seltsingus käivad koos vanemad naised, kes koovad koos ilusaid kaltsuvaipu ja meenutavad vanu aegu. Naistel oli ka mure: nad vajavad veel ühtesid kangastelgi, nii et kellel on kinkida või soodsalt müüa, võtke ühendust, tutvustaksin teid hea meelega Esna naistele. Muidugi kutsusime neidki endale külla ja jätsime mälestuseks voldikud. Edasi saatis meid Valdur, kes viis meid vaatama ajaloolist Kareda vallamaja. Hoones on ajutises korteris pere, kuid ülejäänud maja on tühi. Katus vajab hädasti vahetamist, kuid ukсед-aknad on ees ja terved, osaliselt algusel kujul säilinud. Arvestades, et maja on umbes 50 aastat vanem, kui Pikavere vallamaja, on see hästi säilinud. Vald püüab leida hoonetele rakendust, kuid ideid napib. Planeeriti ümbruskonna valdade muuseumi, kuid turistide meelitamine ei edene. Reklaamitud MTÜ Karessen tegelikkuses ei tegutse. Edasi sõitsime Öötle külla. Sealne selts küll tegutseb, kuid kahjuks me nendega ei kohtunud. Viru Küla Selts omab Öötle mõisa! Mõis on üsna heas seisukorras, uue plekk-katusega, kuid rakendust ei ole. Külaselts otsib partnerit, et mõisaga midagi peale hakata. Mõis ise on muide suurem kui Kõima, nii et üsna mõjuv hoone. Kareda valla keskus on Peetri küla, seal ei taha aga sarnaselt Koongaga seltsi tegevus kuidagi käima minna. Ilmselt oleks meil Kareda vallavalitsust esindanud noore ja südamega ehitusnõunikuga jututeemat veel kauaks jätkunud. Külli rääkis mismoodi meil heakorraga asjad iga aastaga paremaks lähevad ja kõik pered oma koduümbrustega vaeva näevad. Selles osas on neil arenguruumi. Lahkumisel saime kingituseks plaadi Esna-Kareda miljööväärtusliku ala uuringuga ja ütlen ausalt, et tõeline jahmatustab mind siis, kui seda kodus vaatasin. Meie omakorda kinkisime jällegi voldikud ja kutsusime külla. Sõit läkski kodu poole. Tagasiteel tegime peatuse Paide Maksimarketis, koju ju ka vaja midagi osta. Pikavere kostitas koduteel kõiki präänikute ja soolaküpsistega, ega me ju Urge rahvast kehvemad ole! Kadjaste inimesed kutsusid meid ka oma seltsimaja vaatama, muidugi läksime ja ilmselt saime ka retke suurima vapustuse osalisteks. Nende ruumid on meie jaoks lihtsalt muinasjutt, väga ilus euroremont, karoona, pingpong, muusikakeskus, suured kõlarid, televiisor, mis oli peaagu kino ekraani mõõtmetega, ilmselt suurim (plasma, LCD?), mida tehakse- see kõik suuremas saalis. Edasi arvutituba nelja kohaga, uus täispuidust mööbel, kaasaegsed õhukese monitoriga arvutid. Veel nõupidamiste vms ruum arvuti, kontorikombaini, suure ovaalse lauaga. Ja veel järgmine ruum suure nahast nurgadiivani, kohvinurga ja ajalehelauaga ning kõige tipuks oli neil ka saun, loomulikult koos kaasaegse duširuumiga. Me ei osanud esimese hooga muud, kui ainult ohkida. Kõige tipuks ei tee nad seal kõiki üritusi oma isiklikust vabast ajast ja ka raha eest, vaid neil on seal 1,5 töökohta! Neile, kes ei tea - see on Vändra vald. Kadjaste inimesed palusid end ka teinekord kaasa kutsuda, kui tee nende juurest mööda viib, loomulikult me teemegi seda. Kutsusime ka enda juurde.

Urgel tegime peatuse, ka Liivia palus neid teinekordki kaasa võtta, sealkandis on reisimine ja ekskursioonid hästi populaarsed. Me saime ka nende poolt tänukirja, kus all Kiisa Pereturismi Keskus, Urge Külaselts, Kilksamaa-Räägu Külaselts, Urge Naisselts. Nad olid suurepäraseks kaaslasteks, võtsid kõike pakutavat avatuna ja heatujulisena vastu. Aitäh neile hea seltskonna eest! Loomulikult on ka Urge rahvas meile oodatud.

Lõpetuseks tahan tänada meie toredat bussijuhti Kallet, kes oli meie soovidele vastutulelik ja ei pahandanud päeva planeeritust pikemaks venimise üle. Aitäh, meil oli sinuga tore sõita! Nele TammPilte vaata ARHIIV Pildigalerii II

Pilte vaata lisaks <http://galerii.sauga.ee> -> Külaliikumine

